

Zaczęły się konsultacje społeczne ws. Puszczy Białowieskiej

7 lipca 2025

Instytut Ochrony Środowiska rozpoczął dzisiaj konsultacje społeczne nad opracowanym planem zarządzania obiektem światowego dziedzictwa UNESCO Puszcza Białowieska. Zainteresowani mogą się wypowiadać do 18 sierpnia.

Każdy obiekt z listy UNESCO musi mieć plan zarządzania, którego celem jest zachowanie unikalnego dziedzictwa i walorów danego obiektu dla przyszłych pokoleń. Puszcza Białowieska dotąd go nie ma, choć na listę wpisano ją w 1979 r.

Prace nad projektem planu trwały od kilku lat. W 2017 r., gdy w puszczy były prowadzone wycinki drzew uzasadniane przez ówczesne władze walką z kornikiem, pojawiły się głosy, że puszcza może utracić status obiektu światowego dziedzictwa na rzecz dziedzictwa w zagrożeniu.

Projekt planu przygotowany przez rząd PiS po zmianie władzy w 2023 r. był uzupełniany m.in. o kwestie dotyczące ochrony granicy polsko-białoruskiej, która przebiega także w puszczy. Od lata 2021 r. przy tej granicy trwa sztucznie wywołany przez Białoruś kryzys migracyjny.

Pod koniec czerwca projekt planu zaprezentowali w Białowieży wiceminister klimatu Mikołaj Dorożała i dyrektor IOŚ dr hab. Marcin Stoczkiewicz. Jednym z jego elementów jest tzw. strefowanie, czyli podział puszczy na strefy, które określają, co w nich jest dozwolone, a co nie. Mają być cztery strefy (strefa IV będzie podzielona na trzy mniejsze). Strefa I – obszar najściślej ochrony – ma mieć ok. 6 tys. ha (ponad 10 proc. powierzchni puszczy), II – ok. 16 tys. ha (28 proc.), III – ponad 32 tys. ha (57 proc.), i IV – dopuszczająca

ochronę czynną – ponad 2 tys. ha (ponad 3,7 proc.). W puszczy – poza strefą buforową obiektu UNESCO – nie będzie prowadzona gospodarka łowiecka. Na ponad 90 proc. obszaru UNESCO będzie można przebywać w celach rekreacyjnych, zbierać grzyby, jagody, zioła.

Dyrektor IOŚ mówił, prezentując plan, że w puszczy obecnie nie pozyskuje się drewna i nadal taka gospodarka nie będzie prowadzona. Jedynie w strefie IV będą możliwe cięcia pielęgnacyjne służące ochronie puszczy, tylko jeśli będą uzasadnione z naukowego punktu widzenia.

Wiceminister klimatu Mikołaj Dorożała podkreślał, że strefy I, II i III oraz w większości strefa IV „wymagają dziś pozostawienia naturze”. Plan ocenił jako „dobry dla puszczy, mieszkańców, regionu”.

Uwagi do planu zarządzania puszczą będzie można wysyłać e-mailem na adres: puszcza@ios.edu.pl, lub pocztą tradycyjną na adres IOŚ. Przewidziane są także spotkania. Konsultacje mają się odbyć we wtorek w Białowieży.

Starosta hajnowski Andrzej Skiepmo powiedział, że samorządy cały czas opowiadają się za tym, aby powierzchnia strefy IV wynosiła – jak wcześniej wypracowano w kompromisie – 18 proc., a nie 3,7 proc. „[...] 3,71 to jakieś nieporozumienie i na to nie będzie przyzwolenia” – powiedział Skiepmo. Dodał, że samorządy mogą się zgodzić na kilkanaście procent, ale nie na 3,7 proc., bo to zagrożenie dla istnienia puszczańskich nadleśnictw: Hajnówka, Białowieża i Browsk.

Ministerstwo Klimatu zapowiedziało, że żaden z pracowników tych nadleśnictw nie straci pracy, ale zamiast gospodarką leśną będą się zajmować ochroną puszczy. Resort informował też krótko, że Lasy Państwowe pracują nad „tarczą dla leśników”.

Starosta hajnowski podkreślił także, że puszcza czeka cały czas na program zrównoważonego rozwoju. „Niech on w końcu ruszy, chociaż pewne środki czy zapewnienia już są” –

powiedział Skiepmo.

„Wszystkim nam zależy na ochronie Puszczy Białowieskiej. Światowe dziedzictwo UNESCO jest naszym dobrem narodowym. Widzę w tym przyszłość naszego regionu” – ocenił burmistrz Hajnówki Ireneusz Kiendyś.

Puszcza Białowieska to jeden z ostatnich istniejących i najlepiej zachowanych naturalnych kompleksów leśnych o charakterze pierwotnym na niżu Europy, ostoja wielu rzadkich gatunków. Obiekt „Białowieża Forest” jest na Liście Światowego Dziedzictwa od 1979 r. Wtedy wpisana była na tę listę polska część puszczy. W 1992 r., po wpisaniu białoruskiej części puszczy, stał się to obiekt transgraniczny. W 2014 r. dokonano zmiany granic obiektu: 56,6 tys. ha w Polsce i 82,3 tys. ha na Białorusi. Łączna powierzchnia obiektu to 142 tys. ha, a jego strefy buforowej 166,7 tys. ha.

Ministerstwo Klimatu zapowiadało wcześniej, że do końca 2025 r. chce przekazać plan dla puszczy do UNESCO. Ma on obowiązywać do 2050 r.

Autorstwo: PAP

Źródło: [NaukawPolsce.pl](https://naukawpolsce.pl)